

Дзюбіна К.О. Зворотні матеріальні потоки як результат розвитку культури одноразового використання / К.О. Дзюбіна, Г.Г. Льовкін // Тези доповідей V Міжнародної науково – практичної конференції «Управління інноваційним процесом в Україні: налагодження взаємодії між учасниками» 22 – 23.05.2014 р. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 240 с. - Електронне видання на CD-ROM - С. 191 - 194.

Дзюбіна К.О.¹, Льовкін Г.Г.²

¹ Національний університет «Львівська політехніка»

² ФДБОЗ ВПО Сибірська державна автомобільно-дорожня академія,
ФДБОЗ ВПО Омський державний університет шляхів сполучення

ЗВОРОТНІ МАТЕРІАЛЬНІ ПОТОКИ ЯК РЕЗУЛЬТАТ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ ОДНОРАЗОВОГО ВИКОРИСТАННЯ

В сучасних умовах впровадження інноваційних концепцій розвитку промисловості (концепція «сталого розвитку», «ощадливого виробництва») суспільство все частіше усвідомлює необхідність трансформації підходу до забруднення навколишнього середовища та зростаючих обсягів вичерпності природних. Зворотні логістичні потоки суттєво відрізняються від традиційних логістичних потоків за своїм характером, причиною виникнення, складовими елементами та потребують окремого підходу системи управління підприємством. Західними науковцями було визнано, що основна задача виробників та дистриб'юторів сьогодні полягає в переведенні процесів повернення продукції на професійний рівень, що дасть можливість швидко, ефективно та з мінімальними витратами збирати, сортувати та повертати продукцію [1].

Центральним об'єктом функціонування процесів, дотичних до цих проблем є зворотні матеріальні потоки. Зворотний матеріальний потік (ЗМП) – це сукупність товарно-матеріальних цінностей, віднесена до визначеного часового інтервалу та направлена в напрямку від джерела її споживання до джерела утворення з метою відновлення корисності або вилучення з обігу. Об'єктами ЗМП можуть бути сировина, готова продукція, товари, засоби упаковки багаторазового використання або відходи. Відновлення корисності об'єктів ЗМП

Дзюбіна К.О. Зворотні матеріальні потоки як результат розвитку культури одноразового використання / К.О. Дзюбіна, Г.Г. Льовкін // Тези доповідей V Міжнародної науково – практичної конференції «Управління інноваційним процесом в Україні: налагодження взаємодії між учасниками» 22 – 23.05.2014 р. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 240 с. - Електронне видання на CD-ROM - С. 191 - 194.

може відбуватись за рахунок їх трансформації, а саме: перепродажу, ремонту, рециклінгу або утилізації [2]

Досліджуючи причини та передумови виникнення зворотних матеріальних потоків [2, 3, 4], ми прийшли до висновку, що основними серед них є:

- обізнаність споживача в питаннях захисту власних прав;
- зростання обсягів електронної комерції;
- стимулювання скорочення обсягів ЗМП з боку державних органів та міжнародних організацій;
- зростання культури споживання.
- зростання ролі після продажного сервісу в формуванні іміджу підприємства;
- підвищення соціальної відповідальності підприємств;
- трансформація «культури споживання» в «культуру надспоживання» та «культуру одноразового використання».

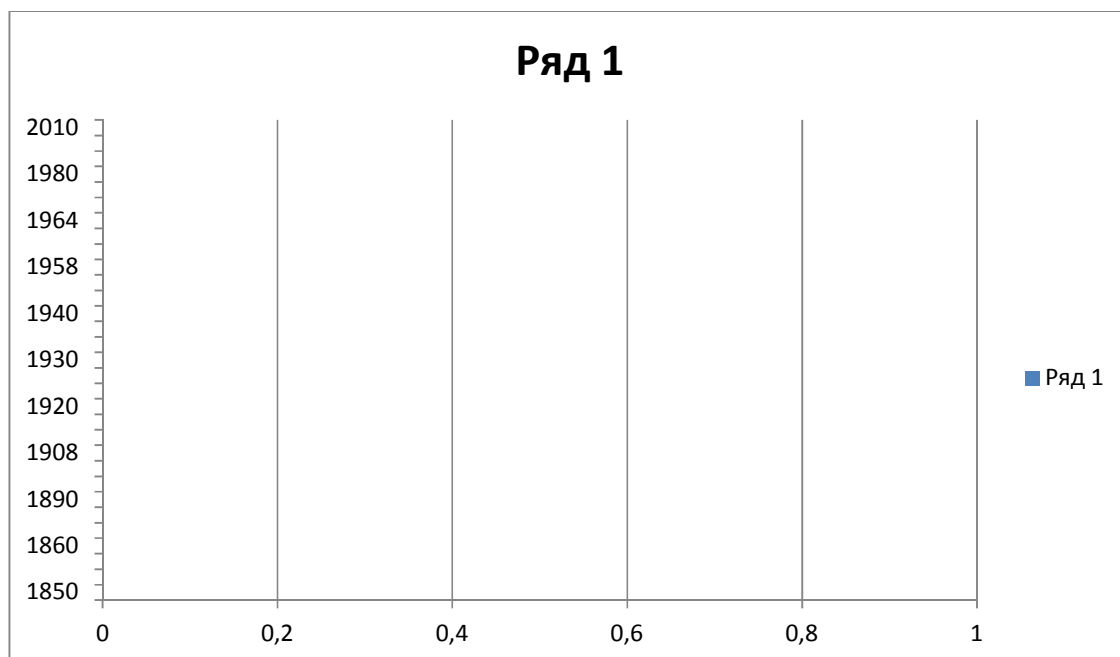
Окрему увагу в даному дослідженні присвячено саме трансформації культури споживання, як чинника збільшення обсягів ЗМП. В свою чергу трансформаційні процеси сучасної культури споживання представлено появою двох типів культур: «надспоживання» та «одноразового використання».

«Культура над споживання» уособлює собою споживача, потреби якого задовольняються понад обсяги, потрібні для задоволення фізіологічних потреб, потреб розвитку, самовдосконалення та самореалізації (згідно теорії А. Маслоу). Потреби споживача « культури над споживання» є штучно модифікованими транснаціональними корпораціями та як мода. За допомогою створення штучних

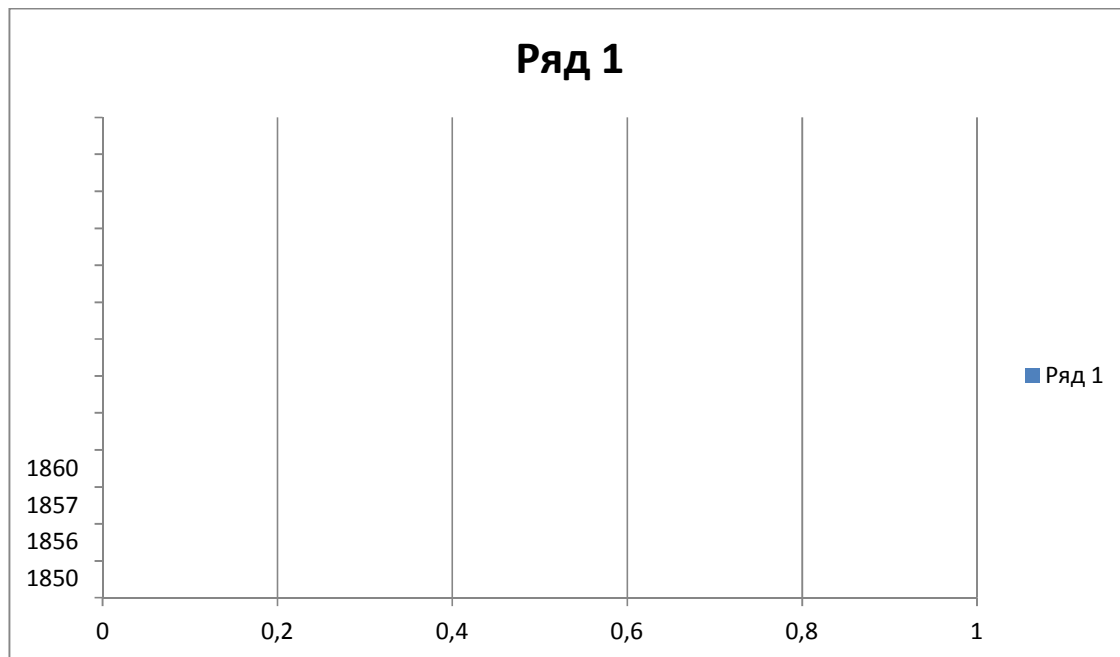
Дзюбіна К.О. Зворотні матеріальні потоки як результат розвитку культури одноразового використання / К.О. Дзюбіна, Г.Г. Льовкін // Тези доповідей V Міжнародної науково – практичної конференції «Управління інноваційним процесом в Україні: налагодження взаємодії між учасниками» 22 – 23.05.2014 р. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 240 с. - Електронне видання на CD-ROM - С. 191 - 194.

надуманих потреб, а також обсягів їх задоволення транснаціональні корпорації отримують надприбутки, споживачі збільшують обсяги споживання та продукують зворотні матеріальні потоки.

Важливим чинником виникнення та зростання обсягів ЗМП є також «культура одноразового споживання». Даний тип культури виник одночасно з промисловою революцією 1850 рр. та появою гумових презервативів, паперових вортнічків та рубашек, про що свідчать дослідження [5, 6, 7, 8]. Графічну інтерпретацію виникнення та розвитку «культури одноразового споживання» наведено на рис.1.

Дзюбіна К.О. Зворотні матеріальні потоки як результат розвитку культури одноразового використання / К.О. Дзюбіна, Г.Г. Льовкін // Тези доповідей V Міжнародної науково – практичної конференції «Управління інноваційним процесом в Україні: налагодження взаємодії між учасниками» 22 – 23.05.2014 р. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 240 с. - Електронне видання на CD-ROM - С. 191 - 194.

1 Harrington Ryan. VP & GM for Reverse Logistic. [Електронне джерело] // Projects, NYK Logistic. Reverse Logistics Magazine. – Winter-Spring, 2006. - Режим доступу: <http://www.rlmagazine.com/edition01p14.php>

2 Дзюбіна К.О. Місце зворотного матеріального потоку у виробничо-господарській діяльності підприємства / К.О. Дзюбіна // Вісник Дніпропетровського університету (ім. О.Гончара). Серія: Економіка. Випуск 5(4) – Дніпропетровськ, 2011. – С. 163-171

3 Дзюбина К.О. Исследование специфических характеристик обратных материальных потоков / К.О. Дзюбина, А.В. Дзюбина, Г.Г. Левкин // Инновационная экономика и общество. - №2. - Омск: Омский государственный университет путей сообщения, 2013. - С. 34-40

4 Левкин Г.Г. О некоторых терминологических неточностях. [Електронний ресурс] // Логистика. – №1. – 2010. – с.16-17 – Режим доступу до журн.: <http://scipeople.ru/publication/99216>

5 Продам госпоже потребительнице. Кристин Фредерик. 1929

6 Создатели отходов. Ванс Пакард, 1960

7 Общество потребления. Жан Бодрийяр, 1970

8 Отходы в графиках и диаграммах – 3.0 //Секретариат Базельской конвенции. Экологическая сеть «Зой», центр «ГРИД - Арендал». – К.: изд-во ООО «Компания ВАЙТЕ» – 2012. – 46 с.